AFGHAN GERMAN ONLINE
http://www.afghan-german.com
http://www.afghan-german.de
افغان جرمن آنلاین

مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

پوهندوی آصف بهاند

۲۰۲۶/۰۱/۰۱

ټول عمر له کتاب، مطالعې او فرهنګ سره

د استاد حبیب‌الله رفیع ژوند او فرهنګي هڅو ته یو ځغلندنظر

لومړۍبرخه

استاد حبیب ا لله رفیع د هېواد یو بېجوړې او په فرهنګي کارونو کې د ځانګړي سبک خاوند لیکوال، شاعر، څیړونکی او ژورنالیست دی.

استاد حبیب الله رفیع د خپل پرباره ژوند ډېره برخه فرهنګي کارونو ته وقف کړې ده. د ده آثار او ترسره کړي کارونه د دې ګواهي ورکوي چې رفیع د افغانستان ادبیاتو، تاریخ، فولکلور او د پوهنې ډګر ته بېشمېره خدمتونه کړي دي او د یوې خوځنده اکادیمۍ حیثیت لري.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په ځیر و لولـئ

له استاد حبیب‌الله رفیع سره زما لومړنۍ لیدنه:

ښه مې په یاد دي چې د ۱۳۵۶ کال په حمل کې د کابل پوهنتون په غني کتابتون کې مو هم د استادانو له لوري راکړل شوي ماخذونه ځکه نه شول تر لاسه کولای چې د نظر وړ کتاب به له کتابتون څخه بل محصل په پور وړی و. کوم استاد د ښونا د اوسني لیکوال د لوستلو سپارښت کړی و، خو ما د ځو اونیو تر انتظار وروسته هم تر لاسه نه شو کړای. بیا استاد ته ودرېدم او د اوسني لیکوال د نه پیدا کېدو مې ورته یاده کړه؛ نو استاد له ډېرې مهربانۍ سره مل داسي راته وویل:

«که نه کولای شې چې دا کتاب په پیسو واخلې، نو زه به د یو کتاب پلورنځي پته درکړم. ما ورته کړل:

سمه ده، نو استاد وویل:

ته به د کارته پروان په سیمه کې بهارستان سینما ته ورشې، د همدې سینما په څنګ کې یو وړوکی کتاب پلورنځی پرانستل شوی دی، هلته یې تر لاسه کړه.

زه هم له درس نه وروسته یادې پتې ته ورغلم. وړوکی دوکان، خو پاک، منظم او له کتابونو ډک، یو تن د یوه واړه میز تر شا ناست و او مطالعه یې کوله. ور ننوتلم، سلام مې وکړ، یاد شخص له خندا په ډکه خوله راته وویل:

«ځوانه ستړی مه‌شې!»

زما سترګې په کتابونو ورخښې شوې او اوسني لیکوال مې لټاوه، حاضر شخص راته وویل:

ښایي له پوهنتون نه به راغلی یې، نوم دې څه دی؟ څه دې په‌کار دي؟

ما ورته وویل: زه آصف نومېږم، دښونا صاحب اوسني لیکوال غواړمه.

ده راته کړل:

زه حبیب الله رفیع نومېږم. دا دي هم د نظر وړ کتاب.

دا له رفیع صاحب سره زما لومړنۍ لیدنه وه او وروسته بیا د زدکړو او څېړنو په لړ کې د ده له ګڼو آثارو او مقالو سره آشنا شوم.

د حبیب‌الله رفیع نوم مې هم د ډېرو استادانو له خولې اورېدلی و او ورسره مې د ده «د خلکو سندرې» کتاب هم د استاد حبیب‌الله جاج پېنتونزوی له خولې اورېدلی و او د لوستلو سپارښت یې هم کړی و.

له ما نه اوسني لیکوال هېر شول، د رفیع صاحب نندارو مې کوله چې بیا یې وپوښتلم:

نور څه غواړې؟

ما ورته کړل:

ستاسو «د خلکو سندرې» مې هم په کار دي. هغه یې هم پر میز راته کېښود او دا ځو جملې یې هم راته وویلې:

«ګوره ځوانه!

زه چې په تا کې له کتاب سره دا مینه ګورم، ته که په همدې ډول پرمخ ولاړ شې، تا نه یو شی جوړېږي او ښه راتلونکي دې هرکلي ته راځي.»

بیا نو د رفیع صاحب له نورو کتابونو، مقالو او شعرونو سره هم اشنا شوم. له پوهنتون څخه تر فراغت وروسته مې چې بیا په رسمي ډول د علمي کادر د غړیتوب ویاړ تر لاسه کړ او په عملي ډول مې د خپلو لیکنو او شعرونو چاپول هم پیل کړل، بیا نو د رفیع صاحب له آثارو او افکارو سره نور هم اشنا شوم او دی مې تر پخوا ښه وپېژاند.

په ۲۰۱۷ ام کال کې په تصافي ډول په کندهار کې د علامه رشاد د دولسم تلین په سیمینار کې د ګډون ویاړ را په برخه شو. کندهار ته ولاړم او رفیع صاحب هم له مورږ سره په یوه الوتکه کې همدې سیمینار ته روان و، بیا هم د

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

تصادف له مخې چې زما او د ده کوټې څنګ پر څنګ پرتې وې او په فارغ وخت کې به مو بنډار سره کاوه. ما به په وطن کې د فرهنګي هلوځلو په باب له ده نه پوښتنې کولې، ده به پرته له دې چې ځواب راکړي، زه به يې پوښتلم چې تاسو په بهر کې څه کړي؟ اوس څه کوئ؟ کوم کتابونه اخبارونه سيمينارونه او نور فعاليتونه مو کړي دي؟

ده به ډېر ځلې زه غږولم او د هرڅه په باب به چې ما ورته معلومات ورکول، ده به داسې په مدبرانه ډول غوږ نيولی و چې ما به احساسوله چې زموږ ترسره شوي فرهنګي کارونه څومره ده ته ارزښتمن دي، څومره په مينه يې اورېي او...

يوه ورځ په عينومېنه کې د هوټل په کوټه کې ناست وم څه مې ليکل چې دروازه ورو وټکېده او دی غلی رانووت، مخکې تر دې چې کېني، راته کړل يې:

بهاند صاحب دا مې خو نوي چاپ شوي کتابونه دې ورته کېناست او د هر کتاب پر يوه سپنه پاڼه يې کتاب باندې د ډالی په دود څه راته وليکل او په ډېرې خوښۍ او مهربانۍ يې را ډالۍ کړل.

زه د عادت له مخې سهار وختي جګېږم. په کندهار کې د سيمينار دويمه ورځ وه چې سهار وختي د چايو سالون ته ورغلم، که ګورم رفيع صاحب تر ما مخکې راغلی و ميز ته ناست و او وچه ډوډۍ يې خوړله. دوستانو ما ته ويلي وو چې که دې رفيع صاحب د وچې ډوډۍ په خوراک وليد، نو لاس به يې نيسې چې شکره يې لوړه ده، وچه ډوډۍ تاوان ورته کوي.

زه چې ورنږدې شوم په نرمه مې ورته وويل:

د وچې ډوډۍ هاضمه لږه سخته ده که يې ونه خورو، ښه به وي.

ده په لاس کې نيولې ډوډۍ بېرته کېښوده او راته وې ويل:

«په تا باندې يې هم سپارښتنه کړې ده.»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

استاد حبیب‌الله رفیع یو له هغو لومړنیو فرهنګي شخصیتونو څخه و چې په جګ غږ سره یې په رسمي ډول د ایران د فرهنګي یرغل پر ضد خپل غږ جګ کړ او په رسا غږ سره یې ټولې نړۍ ته اعلان وکړ چې ایران پر افغانستان باندې فرهنګي یرغل کړی دی او د ایران دا یرغل تر نظامي یرغل نه افغانستان ته مضر او ورانونکی دی.

نوربیا

د لیکوال نورې لیکنې په لاندې لینک کې لوستلای شئ:
http://afghan-german.com/tahLiLha/EditAutor.aspx?95

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ